

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

ZAVOD ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA KOPER

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

► **Tip lokacije:** javni, zavod za prestajanje kazni zapora¹ (v nadaljevanju: Zavod).

► **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** obsojenci in priporniki.

► **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** 110 oseb. Zavod razpolaga s 152 posteljami (od tega dvema bolniškima). Na dan našega obiska (19. 5. 2015) je bilo v Zavodu 137 oseb, torej kar sedemindvajset nad uradno kapaciteto (22 pripornikov in 115 obsojencev²). Zavod je imel v času našega obiska v reševanju dve vlogi za prekinitvev prestajanja kazni zapora zaradi urejanja družinskih težav. Ob obisku je bilo tudi ugotovljeno, da nihče izmed obsojencev kazni zapora ni prestajal na podlagi 12. člena Zakona o izvrševanju kazenskih (ZIKS-1), to je z zaporom ob koncu tedna.

Potek obiska in priprava poročila:

¹Za obsojence z območja sodnega okrožja Koper in obsojence z območja sodnega okrožja Ljubljana, če so obsojeni na kazen nad enim letom zapora ali jim ostanek kazni po vštetju pripora presega eno leto zapora, mlajše polnoletne obsojence (do 23. leta starosti) z območja sodnega okrožja Koper, če so obsojeni na kazen zapora do enega leta ali jim ostanek kazni po vštetju pripora ne presega enega leta zapora oziroma z območja sodnega okrožja Nova Gorica, če so obsojeni na kazen zapora nad šest mesecev ali jim ostanek kazni po vštetju pripora presega šest mesecev zapora, obsojence s sodnega okrožja Nova Gorica, če so obsojeni na kazen zapora nad šest mesecev ali jim ostanek kazni po vštetju pripora presega šest mesecev zapora, obsojence z območja sodnega okrožja Koper ne glede na višino izrečene kazni zapora, polnoletne obsojence z območja sodnega okrožja Koper in sodnega okrožja Ljubljana, če so obsojeni na kazen zapora nad eno leto in dva meseca ali jim ostanek kazni po vštetju pripora presega eno leto in dva meseca zapora; za pripornike, če je pripor odredilo Okrožno sodišče v Kopru.

² Uradna kapaciteta obsojeniškega oddelka je 78 zaprtih oseb in pripornega oddelka 32 zaprtih oseb.

► Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen** dne 19. in 20. 5. 2015³.

► **Skupina za obisk:** dne 19. 5. 2015 trije predstavniki Varuha človekovih pravic RS (varuhinja človekovih pravic, namestnik varuhinje in en svetovalec Varuha) ter dva predstavnika pogodbene nevladne organizacije iz SKUP – Skupnost privatnih zavodov in Pravno-informacijskega centra nevladnih organizacij - PIC. Dne 20. 5. 2015 z izjemo varuhinje človekovih pravic (odsotna zaradi drugih službenih obveznosti) vsi prej navedeni. Dne 22. in nato 27. 5. 2015 je obisk s področja zagotavljanja zdravstvene oskrbe v Zavodu, opravil zunanji zdravnik izvedenec.

► **Vsebina obiska:** sprejel nas je direktor Zavoda. Ob obisku smo opravili pregled bivalnih prostorov Zavoda, vključno s skupnimi prostori, ambulanto, delavnico, kuhinjo in skladiščem ter se ob tem pogovorili z vsemi zaprtimi osebami, ki so to želele, brez prisotnosti drugih oseb. Sledil je še zaključni razgovor z vodstvom, na katerem so bile predstavljene najbolj bistvene ugotovitve na podlagi tokratnega obiska.

³ Prejšnji obisk Zavoda je bil opravljen 6. 11. 2013.

► **Poročanje:** poročilo o obisku smo po pošti posredovali Generalnemu uradu Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij (v nadaljevanju: Generalni urad URSIKS), Zavodu pa v vednost 10. 6. 2015, skupaj s predlogom, da ga obravnava ter nam v roku 30 dni sporoči njegova stališča; tozadevni odgovor smo prejeli 13. 7. 2015, torej 33. dan po odpremi.

► **DPM je posebej pohvalil**

- da Zavod zaprtim osebam omogoča veliko gibanja na svežem zraku (več kot je to zakonski minimum),
- da je bilo realizirano naše priporočilo iz prejšnjega obiska in so bile nameščene zavese na strešnih oknih (linah) bivalnih prostorov zaprtega oddelka številka 255, 257 in 258,
- da smo ob tokratnem obisku v razgovorih z zaprtimi osebami, ki so to želele, glede zaposlenih (tako pravosodnih policistov kot tudi pedagogov vzgojne službe) slišali le pohvale,
- da je Zavod poskrbel, da so na zaščitni plastiki telefonske govornice nalepljeni listi z informacijo o telefonski številki Varuha človekovih pravic RS in zastopnika pacientovih pravic,
- da Zavod pripornikom, ki delajo omogoča več obiskov, in sicer trikrat tedensko, ter več možnosti uporabe telefona (najmanj 3 do 4 krat tedensko),
- prizadevanja oziroma napore Zavoda za omogočanje vključevanja zaprtih oseb v različne oblike izobraževanja in prostočasne ter športne aktivnosti in
- da DPM ne ugotavlja prekomerne uporabe prisilnih sredstev in strožjih ukrepov zoper zaprte osebe.

DPM: predlagamo, da se proučijo možnosti, da se način evidentiranja manjših okvar oziroma poškodb kot je to v tem Zavodu, vzpostavi tudi v drugih zavodih.⁴

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da bomo proučili možnosti takšnega beleženja okvar tudi v drugih zavodih.

DPM: predlagamo, da pristop Zavoda glede obravnave namernih poškodb inventarja s to prakso nadaljuje tudi v prihodnje, saj se le na podlagi ustreznega odzivanja na namerne poškodbe inventarja s strani zaprtih oseb lahko doseže zmanjšanje le teh.⁵

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da tudi sami tovrstno prakso Zavoda ocenjujejo kot dobro in bodo poskrbeli za to, da bi se prenesla tudi v druge zavode.

DPM: pričakujemo, da bo dejansko v čimkrajšem času prišlo do pleskanja sten bivalnih prostorov v zaprtem režimu prestajanja kazni zapora, saj so bile le-te v času našega obiska že precej umazane (verjetno porumenele zaradi kajenja v bivalnih prostorih).⁶

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da bo zavod priporočila glede pleskanja poskušal realizirati do konca poletja v skladu z zapisanim prioritarnim planom.

DPM: predlagamo, da se glede na pojasnila vodstva Zavoda in potrebo po zamenjavi žimnic le-ta najprej opravi v zaprtem režimu prestajanja kazni zapora in nato v ostalih, hkrati pa da se v prihodnje skrbi za redni nadzor iztrošenosti žimnic in sprotno zamenjavo le teh.⁷

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da Zavod izvaja zamenjavo dotrajanih žimnic sistemsko. Zamenjava dotrajanih žimnic v zaprtem oddelku je bila že realizirana. Nabavljena je bila večja količina novih žimnic, kar je omogočilo zamenjavo vseh dotrajanih žimnic na zaprtem in polodprtem oddelku, med drugim tudi v sobi 234.

⁴ Glede manjših poškodb in okvar je Zavod uvedel posebno elektronsko evidenco beleženja okvar in poškodb, ki jo izpolnjujejo pravosodni policisti na podlagi prijav okvar ali poškodb s strani zaprtih oseb ali na podlagi lastne zaznave. Evidenca vsebuje podatke o datumu prijave poškodbe/okvare, datumu popravila, kdo je prijavo vnesel, prostor in vrsto okvare ter način kako je do prijave okvare/poškodbe prišlo.

⁵ Po pojasnilu direktorja Zavoda so v primerih namernega poškodovanja inventarja s strani zaprtih oseb uspešni pri izvrševanju zahtevkov za plačilo nastale škode. V tem letu so obravnavali dva škodna dogodka (v letu 2014 skupaj pet), pri čemer je ena terjatev že poravnana, ena pa je v obravnavi ugovora zaprte osebe zoper zapisnik komisije.

⁶ V času našega obiska je potekalo pleskanje pripornega oddelka (trakt 210 in 220). Hkrati je direktor Zavoda pojasnil, da imajo že izdelan prioritarni plan nadaljnjega pleskanja, in sicer traktov 110, 120, 230, 240, 250, 130, 140 in 150, pri čemer naj bi bilo pleskanje zaključeno do konca poletja.

⁷ Med obiskom smo s strani obsojencev (iz zaprtega režima prestajanja kazni zapora) prejeli več pritožb zaradi starih in iztrošenih žimnic. Pri tem so povedali, da so v nekaj primerih dali že več »prijavnic« za zamenjavo žimnice (npr. bivalni prostor števila 234 – je obsojenec dal dve prijavnici), vendar to še ni bilo realizirano oziroma žimnica ni bila zamenjana. Od vodstva Zavoda smo glede žimnic sicer prejeli pojasnilo, da se te v zaprtem režimu prestajanja kazni zapora morda res nekoliko prej iztrošijo, saj so obsojenci več v sobah in sedijo na posteljah. Prav tako so pojasnili, da v kratkem pričakujejo realizacijo naročila novih žimnic in ko jih dobijo, bodo preverili potrebo po zamenjavi starih.

DPM: na pomanjkljivost zastajanja vode v tuš kabini smo opozorili že med obiskom, pri čemer smo prejeli zagotovilo, da bo ta napaka odpravljena.⁸

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da je bila na podlagi obvestila Zavoda okvara odtoka kabine za prhanje v sprejemni sobi 231, uspešno odpravljena 21. 5. 2015.

DPM: pričakujemo, da je dejansko prišlo do oprave težav z mravljami in smo hkrati predlagali, da se v vseh prostorih Zavoda preveri, ali se mravlje pojavljajo še v katerih drugih prostorih in ne le tistih iz katerih so prejeli prijavo s strani zaprtih oseb, ter poskrbi za odpravo te težave.⁹

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je bil problem z mravljami rešen že v času obiska DPM. Pogodbeni izvajalec je 20. 5. 2015 opravil pregled in zamenjavo deratizacijskih vab in dezinsekcijo v raznih prostorih Zavoda.

DPM: predlagamo, da bi se hladen obrok (malica) zaprtim osebam, ki delajo, podelil kasneje kot večerja, in sicer, da bi ga pripravili zaposleni v kuhinji (poimensko pripravljene paketi), podelili pa bi ga lahko pravosodni policisti.¹⁰

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da je Zavod priporočilo glede podelitve malice delavcem v kasnejšem terminu proučil in ugotovil, da zaradi kadrovskih in tehničnih ovir (kuhinja zaključuje z delom ob 19.00 uri po temeljitem čiščenju in vstop ostalim zaposlenim izven delovnega časa kuhinje ni dovoljen, obenem pa se pripravljena hrana ali suhi obroki hrane iz zdravstvenih higienskih razlogov ne smejo hraniti v ostalih prostorih Zavoda izven kuhinje) ni možno izvesti spremembe v smislu priporočila. Kljub temu bodo v zavodu proučili še druge možnosti.

DPM: predlagamo, da Zavod in JGZ Rinka ponovno, tako kot je bilo to v preteklosti, več napora usmeri v aktivnosti, ki bodo pripomogle k

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da bo Zavod v sodelovanju z JGZ tudi v bodoče iskal rešitve za razširitev delovnih možnosti za zaposlovanje

⁸ Pri pregledu sprejemne sobe številka 231 je bilo ugotovljeno, da odtok kabine za prhanje ne deluje dobro oziroma voda zastaja v kadi, kar je lahko tudi zdravstvena težava, saj lahko pride do pojava glivic (obsojenec je namreč povedal, da ima že težave z glivicami, ki jih sicer odpravlja s posebnim zdravilnim sprejem).

⁹ V bivalnem prostoru številka 232 in še nekaterih drugih bivalnih prostorih smo s strani zaprtih oseb prejeli pritožbe zaradi pojava mravelj (predvsem v sanitarnih delih). Vodstvo Zavoda je sicer pojasnilo, da so s to težavo že seznanjeni in so že v času našega obiska pristopili k reševanju te težave.

¹⁰ Pozdravljamo pojasnilo direktorja Zavoda, da pripornikom omogočajo enake možnosti za delo v Zavodu, kot je to za obsojence, saj se je dejansko izkazalo, da je kar nekaj pripornikom omogočeno delo. Ob tem smo sicer prejeli pritožbo, da se tistim, ki delajo opravljajo v popoldanski izmeni skupaj zagotovi tako malica, kot tudi večerja. Direktor je v zvezi s to pritožbo pojasnil, da je to dejansko res, vendar zaradi organizacije dela ostalih zaposlenih v Zavodu popoldanski imeni ne morejo zagotoviti drugačnega načina deljenja obrokov, pri čemer je navadno en obrok hladan.

povečanju števila delovnih mest za zaprte osebe.¹¹

zaprth oseb, predvsem tistih, ki so težje zaposljivi.

DPM: prosimo prosi, da vodstvo JGZ sporoči, na podlagi katerih meril se zaprtim osebam določa norma za delo in koliko zaprtih oseb postavljeno normo sploh (lahko) doseže.¹²

Generalni urad URSIKS: po pojasnilu vodja NOE JGZ Rinka JGZ Rinka oziroma Sektor Koper nima svojega proizvodnega programa, zato je usmerjen in pridobiva delo na zunanjem trgu. S tem načinom pridobivanja dela ima delo na brizgalnih strojih. JGZ Rinka vlaga veliko napora v aktivnosti v iskanje in pridobivanje dela na trgu, res pa je da dela na trgu primanjkuje tudi za firme, ki normalno poslujejo v tem sektorju. Kriza v pomanjkanju dela je prisotna, vendar upamo, da se bodo naši napor v smeri povečanja števila delovnih mest za zaprte osebe izboljšale. Tako pridobljena dela prihajajo od zunanjih podjetij, kjer pa imajo tudi proizvodnjo utečeno z izvajalci – delavci. Za vsa ta dela imajo postavljene norme, ki jih delavci tudi dosežajo. V naši situaciji to pomeni, da praktično izvajamo dela, ki jih izvajajo delavci zaposleni v okoliških delavnicah pod enakimi pogoji in na enak način. Zato te norme privzemamo in jih uporabljamo tudi pri našem delu. Nekatere norme se tudi minimalno korigirajo za katere smatramo, da jih je glede na specifično populacijo mogoče doseči. V konkretnem primeru smo pregledali omenjeno sestavo škatlic in ugotovili, da v 50% zaprte osebe presegajo omenjeno normo tudi do 10%.

DPM: glede na to, da osnovnošolsko izobraževanje poteka v Zavodu, predlagamo, da s tem seznanijo zaprte osebe, ki bi želele zaključiti

Generalni urad URSIKS: Zavod bo v okviru zmožnosti še naprej poskušal čim večjemu številu obsojencev zagotavljati možnost vključitve v različne formalne in

¹¹ Ob tokratnem obisku je bil, kljub spremembi oziroma preoblikovanju JGZ-jev, po nekaj zadnjih obiskih v Zavodu, žal ugotovljen, trend zmanjšanja števila (ob prejšnjem obisku je Zavod delo omogočal 46 zaprtim osebam, tokrat pa le 39 zaprtim osebam) omogočanja dela zaprtim osebam.

¹² Ob obisku smo od nekaterih zaprtih oseb, ki opravljajo delo v okviru JGZ oziroma Sektorja Koper slišali tudi pritožbe glede višine postavljene norme (sestaviti morajo 750 škatlic na dan) in s tem povezano višino nagrade. V zvezi s to pritožbo je direktor Zavoda pojasnil, da na višino postavljene norme ne morejo vplivati, saj je to v pristojnosti JGZ oziroma Sektorja Koper.

osnovnošolsko izobraževanje in jim to tudi omogočijo.¹³

neformalne oblike izobraževanja. V ta namen se bodo še naprej povezovali z zunanjimi ustanovami ter drugimi organizacijami. Vsakega obsojenca, za katerega ob nastopu kazni ugotovijo, da nima zaključene osnovne šole, seznanijo, da se lahko v osnovnošolsko izobraževanje vključi v Zavodu.

DPM: kolikor pravosodni policisti niso bili usposobljeni za uporabo defibrilatorja, izvedenec zdravnik predlaga, da se jih zato čimprej usposobi, saj so le oni ves čas prisotni v zavodu in tako lahko tudi prvi ukrepajo v vseh izrednih primerih.¹⁴

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da so bile osnovne informacije s praktično uporabo defibrilatorja vključene že v osnovno usposabljanje pravosodnih policistov pri predmetu nudenje prve pomoči. Kljub temu je bilo usposabljanje pravosodnih policistov za uporabo defibrilatorja v Zavodu izvedeno 4. 6. 2015. Pojasnujemo tudi, da so bili za vse zavode kupljeni defibrilatorji, ki se sicer nameščajo na javna mesta in imajo za namen nujne uporabe laičnim osebam na vidnem mestu nameščena navodila za uporabo.

DPM: izvedenec zdravnik ponovno predlaga, da se v zavodski ambulanti uredi oziroma priskrbi mobilni voziček s kolesci za prevoz pacientov.¹⁵

Generalni urad URSIKS: Zavod bo v skladu s finančnimi možnostmi oziroma v sodelovanju z Zdravstvenim domom Koper poskušal zagotoviti v zavodski ambulanti mobilni voziček s kolesci za prevoz pacientov. Zdravstveni dom Koper sporoča, da pacient v Zavodu, ki potrebuje nujno medicinsko pomoč, ni prenesen v ambulanto, ampak gre zdravnik k njemu. Ravno zaradi tega je v ambulanti kovček, ki ga potrebuje

¹³ V letu 2015 na podlagi večletnega uspešnega sodelovanja z Ljudsko univerzo v Kopru, vsem zainteresiranim obsojencem Zavod omogoča svetovalni razgovor s strokovno delavko Ljudske univerze v Kopru, kjer se seznanijo z osnovami na področju izobraževanja in pridobijo informacije o možnosti dokončanja oziroma nadaljevanja izobraževanja. Tako se lahko obsojenci brezplačno vključujejo v program dokončevanja osnovne šole, ki poteka od 2. 2. 2015 dalje. Trenutno na vključitev čaka osem kandidatov. Prav tako redno hodijo na predavanja in opravljajo izpite štirje obsojenci.

¹⁴ Izvedencu zdravniku je bil v prostoru za oskrbo pokazan defibrilator, ki je po njegovi oceni pomembna pridobitev v Zavodu, saj le ta pomemben za reševanje življenja v primeru nepričakovanih motenj srčnega ritma. Izvedenec pričakuje še, da so za uporabo defibrilatorja usposobljeni tudi drugi zaposleni (pravosodni policisti) in ne zgolj zdravstveno osebje.

¹⁵ Izvedenec pa ugotavlja, da še vedno ni bilo realizirano njegovo priporočilo iz prejšnjega obiska, da se montira kolesčke na bolniško posteljo v ambulanti, čeprav je bilo v odzivnem poročilu sporočeno, da se bo ta možnost proučila. Ob tem ponovno poudarja, da je v primeru ogroženosti življenja ali poškodbe potrebno bolnika peljati do mesta oskrbe, za kar so na vsak način potrebni mobilni vozički. Če tega ni, je bolnika potrebno nositi na rokah, kar pa po njegovi oceni ni dobro, ali pa se kot po navadi čaka, dokler ne pride ekipa nujne medicinske pomoči iz zdravstvenega doma.

zdravnik pri nujenju nujne medicinske pomoči in ga lahko vzame s sabo.

DPM: izvedenec zdravnik ugotavlja, da sta dve medicinski sestri premalo za nemoten potek dela v zavodski ambulanti/ah, zato predlaga da se proučijo možnosti zaposlitve dodatne medicinske sestre.¹⁶

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da je Vlada RS odobrila nekatere nadometne zaposlitve, med drugim tudi zaposlitev medicinske sestre v tem Zavodu. Postopek nadomestne zaposlitve medicinske sestre je v teku in bo v najkrajšem možnem času tudi realizirana.

DPM: izvedenec zdravnik predlaga, da se (glede na dejansko veliko število odvisnikov v Zavodu) prouči potreba in možnost, da bi ambulanta za zdravljenje odvisnikov od psihoaktivnih snovi delala še dodatni dan na teden.¹⁷

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da bo Zavod v sodelovanju z Generalnim uradom in Ministrstvom za zdravje proučil možnosti za povečanje obsega dela ambulante za odvisnost iz enega na dva dni v tednu.

DPM: izvedenec zdravnik meni, da bi bilo prav, da bi pravosodni policisti obvestili medicinske sestre o vsaki prošnji ali želji bolnika (raportu) za pregled, nakar bi lahko le-te (po potrebi s pomočjo zdravnika) izvedle triažo pred pregledom v ambulanti.¹⁸

Generalni urad URSIKS: v Zavodu je potek prijav zaprtih oseb na posamezne ambulantne urejen in že utečen preko pisnih prijav, ki jih zaprte osebe oddajo v večernih urah pravosodnim policistom. V primeru, da zaprta oseba prijavo pozabi oddati, lahko tudi v dopoldanskem času ustno zaprosi pravosodnega policista, ki obvesti ambulanto. Vsako ustno prijavo se tudi obravnava in uvrsti na vrstni red tekoče ambulantne (če gre za nujne primere) ali naslednje ambulante. V prihodnosti načrtujemo tudi prijave po

¹⁶ Iz pogovorov v ambulanti izvedenec zdravnik ugotavlja, da so sestre v delovni stiski, ker namesto treh delo opravljata le dve, in sicer ena za področje stomatologije, dela pa vse tako kot je že ugotovljeno pri prejšnjem obisku in medicinska sestra, ki je vsak dan v ambulanti od 7.00 – 15.00 ure. Obe sta zaposleni v Zdravstvenem domu Koper. Za diplomirano medicinsko sestro, ki jo sicer zaposluje Ministrstvo za pravosodje, pa je ugotovil, da že dalj časa ne dela in je v vrsti za upokožitev.

¹⁷ Izvedencu zdravniku se je pojavilo vprašanje števila odvisnikov prijavljenih na pregled, ki ne pridejo na vrsto. Dejstvo je, da ambulanta dela enkrat na teden in se takrat pregleda (obdela) med 7-10 bolnikov. V pogovoru s specialistko splošne medicine je izvedel, da dejansko ne dela samo po urniku, ampak včasih ostane dalj časa, ker se potrudi narediti vse, kar je možno. Kljub temu pa se občasno zgodi, da vsi prijavljeni kljub temu niso pregledani, oziroma se opravi pregled le treh ali štirih odvisnikov. Izvedenec zdravnik zato podpira specialistko splošne medicine, pri prizadevanju, da bi v Zavodu opravljala delo z odvisniki še en dan v tednu.

¹⁸ Glede dela v ambulanti splošne medicine je izvedenec zdravnik ugotovil, da v njej dela specialistka splošne medicine, v času njene odsotnosti pa jo zamenjuje druga zdravnica. Frekvenca prijavljenih pacientov je največ do 25. Prijavnice za pregled pri zdravniku izpolnijo zaprte osebe same in jih oddajo pravosodnim policistom, ki jih posredujejo medicinski sestri, katera pripravi zdravstvene kartone za zdravnika. Na relaciji pravosodni policist – medicinska sestra – zdravnik bi moralo biti vse v redu, česar pa žal ni možno ugotoviti pri pregledu zdravstvenih kartonov.

elektronski obliki v relaciji od pravosodnega policista do zdravstvene službe.

DPM: glede delitve terapije in na dejstvo, da se v prejšnjem odzivnem poročilu, v zvezi s tem niste opredelili in glede na tokratno ugotovitev, da na tem področju ni prišlo do spremembe, prosimo, da se torej sedaj glede tega opredelite oziroma sporočite svoje ugotovitve in morebitne ukrepe na tem področju.¹⁹

Generalni urad URSIKS: zavedamo se, da bi bila najboljša rešitev, da bi se delitev terapije zaprtim osebam izvajala s strani zdravstvenega osebja, kar pa s sedanjo kadrovsko pokritostjo ni mogoče izvajati. Zato predajo pripravljene terapije izvajajo pravosodni policisti. V bodoče, tudi s prihodom dodatne medicinske sestre, v Zavodu ne pričakujejo celovite rešitve, bodo pa poskušali vsaj del dneva zagotoviti prisotnost medicinske sestre pri delitvi terapije.

DPM: predlagamo, da ugotovitve izvedenca zdravnika, glede pomanjkljivosti pri komunikaciji med zavodsko ambulanto in kuhinjo, obravnavate in sporočite svoje ugotovitve in morebitne ukrepe v tej zvezi.²⁰

Generalni urad URSIKS: Zavod pojasnjuje, da komunikacija med zavodsko ambulanto in kuhinjo poteka tekoče. Po vsaki izvedeni ambulanti medicinska sestra po elektronski pošti obvešča inštruktorje v kuhinji o predpisani dieti, ki jo v kuhinji tudi pričnejo takoj izvajati, kljub temu, da je listinska dokumentacija pridobljena kasneje. Problema glede zagotavljanja kontinuitete dietne prehrane novo sprejetim pa v zavodu ne morejo v celoti zagotoviti, saj ambulanta ne dela vsak dan v tednu, temveč dvakrat tedensko, kjer so vsi novo sprejeti tudi s strani zdravnika pregledani, kjer zdravnik tudi

¹⁹ Glede terapije za bolnike je izvedenec zdravnik ugotovil, da jo še vedno pripravijo medicinske sestre, razdelijo pa pravosodni policisti, kar je enako kot je bilo ugotovljeno ob prejšnjem obisku. Ob prejšnjem obisku je glede deljenja terapije s strani pravosodnih policistov izvedenec zdravnik navedel, naslednje: »Nadzor jemanja terapije izvajajo pravosodni policisti, kar je po mnenju eksperta seveda strokovno oporečno. Poleg tega se ena zdravila ordinirajo podjezično, tu pa je problematična celo medicinska kontrola«.

²⁰ Glede dietne prehrane je izvedenec zdravnik ugotovil, da se postopek začne pri zdravniku, ki po pregledu pacienta in njegove medicinske dokumentacije izpolni obrazec »Obvestilo o dieti - načinu prehrane«. Ta obrazec pošlje medicinska sestra po elektronski pošti v kuhinjo in na vodstvo Zavoda. Ugotovil je, da je bilo v času njegovega obiska v Zavodu 13 oseb, ki so prejemale dietno prehrano, pri čemer ni s strani zaprtih oseb prejel nobene pritožbe. Je pa zdravnik izvedenec pri pregledu zdravstvenih kartonov ugotovil nekaj pomanjkljivosti, in sicer; pri pregledu kartona prve zaprte osebe, da ima dietno prehrano brez zapisa v zdravstvenem kartonu, druga oseba, ki je bila sprejeta 5. 3. 2015, obvestilo o dietni prehrani je bilo poslano šele 19. 3. 2015, tretja oseba je bila sprejeta 24. 3. 2015, obvestilo o dietni prehrani poslano čez dva dni, 26. 3. 2015 in četrta oseba prav tako dietna prehrana brez zapisa v zdravstvenem kartonu. Izvedenec zdravnik tako ugotavlja, da je potrebno predpisano dieto naročiti z zamikom največ enega obroka in v zvezi s tem predlaga več natančnosti pri delu v ambulanti.

opredeli vrsto diete, ta pa se prične takoj izvajati kot je že predhodno navedeno. Ugotovljene pomanjkljivosti pri vodenju dokumentacije so v Zavodu odpravili.

DPM: ker so se glede hrane pritožbe zaprtih oseb nanašale predvsem na količino hrane, smo prosili za sporočilo, na podlagi katerih standardov (ali so ti enotni za vse zavode) Zavod pripravlja hrano za zaprte osebe.²¹

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da URSIKS popolnoma enotne normative za pripravo hrane zaprtih oseb v vseh zavodih že od leta 1999. Nadalje pojasnujemo, da so bili v letu 2013 normativi novelirani in prav tako pridobljeno strokovno mnenje Inštituta za varovanje zdravja. Strokovnjaki Univerzitetnega kliničnega centra Maribor so podrobno pregledali stare normative in ugotovili predvsem večja odstopanja v energijski vrednosti obrokov glede na sodobne trende v prehrani. Ker pa so spremembe v posodobljenih normativih občutne predvsem v zmanjšanju energijske vrednosti obrokov in povečanja deleža vlaknin (zelenjave) ter rib in ker sami zaznavamo in pričakujemo več nejevolje s strani zaprtih oseb (očitki, da je hrane premalo, da je premalo kalorična in podobno), te normative še nismo uvedli v praksi. Soočeni smo namreč z dejstvom, da je problematika prehrane zelo občutljiva tematika glede splošne klime v zavodih in da so zaprte osebe v večji meri »pristaš manj zdrave prehrane«. Zaradi tega bo potrebno poleg spremembe normativov sočasno izvajati tudi edukacijo zaprtih oseb. uvajanje pa bomo pričeli sočasno z uporabo novega računalniškega programa za vodenje prehrane v celoti, kar pa je vezano na odpravo težav zaradi pomanjkanja računalniške opreme v kuhinjah.

²¹ V času obiska se je več zaprtih oseb (več kot ob prejšnjem obisku) pritožilo glede količine hrane, pri čemer pa niso navajali pritožb glede kvalitete in raznolikosti hrane.